

Mál nr. 307/2021

M og
V v/ ábyrgðartryggingar bifreiðarinnar AÁgreiningur um bótaskyldu vegna slyss farþega hjá ölvuðum ökumanni.**Gögn.**

Málskot, móttækið 16.8.2021, ásamt fylgigögnum og síðari athugasemdum, dags. 16.9.2021.
Bréf V, dags. 31.8.2021, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Kl. 4:24 að morgni 1. október 2019 var lögreglu tilkynnt um umferðarslys á Hlíðarfjallsvegi fyrir ofan Akureyri. Þar hafði A oltið út af veginum skammt neðan við nokkuð krappa beygju á veginum. Þrír einstaklingar voru í A þegar slysið varð, B ökumaður, M farþegi í aftursæti og D farþegi í hægra framsæti. Á vettvangi hafði lögregla tal af B, ökumanni A, og á meðan rætt var við A vaknaði grunur um að hann væri undir áhrifum áfengis og var hann látinn blása í áfengismæli sem sýndi 0,78% áfengismagn í öndunarsýninu. Kl. 5:15 var blóðsýni tekið hjá B til frekari rannsóknar á áfengismagni í blóði hans. Samkvæmt matsgerð Rannsóknastofu Háskóla Íslands í lyfja- og eiturefnafræði, dags. 1. nóvember 2019, mældist áfengismagn í blóðinu 0,79%. Jafnframt mældust 30 ng/ml af kókaíni í blóði B.

Í vettvangsskýrslu lögreglu er haft eftir M að þau hafi verið að koma úr Hlíðarfjalli en skömmu fyrir óhappið hefði D losað sig úr bílbelti og lagst í kjöltu B í einhverjum fíflaskap. Við það hefði B átt erfitt með að stjórna A. Þegar A hefði verið komin að beygjunni skammt ofan við slysstaðinn hefði D sest aftur í sæti sitt, en þar sem A hefði verið komin í beygjuna hefði B snúið stýrinu snögglega og misst stjórn á A sem hafi snúist á veginum, farið út af og oltið nokkra hringi. Í framburðarskýrslu sem tekin var af M 5. febrúar 2020 er haft eftir M að hún þekki B en hafi ekki verið með honum um kvöldið fyrir slysið. Um miðnætti hafi B hringt í hana og spurt hana hvort hún vildi „koma á rúntinn“ með honum og hafi M verið til í það. Hún hafi verið sótt og sest upp í bifreið sem B ók þó ekki. Á milli klukkan eitt og tvö um nóttina hafi B og D yfirgefið þá bifreið en M setið í henni áfram. Um klukkan þrjú hafi hún hitt B að nýju og þá sest í aftursæti A, en D verið í framsætinu við hlið B. Hafi þau farið að aka um bæinn og ekið síðan upp í Hlíðarfjall. Á leiðinni til baka hafi D hallað sér í kjöltu B og haldið í stýrið auk þess sem B hafi verið með hendurnar fastar og ekki getað snúið stýrinu. B hafi verið að reyna að beygja og verið búinn að hægja ferðina. Hafi D þá fært sig af hendi B sem þá hafi kippt óvart í stýrið. Hafi A farið út af veginum og oltið nokkrar veltur. M kvaðst ekki hafa séð B drekka áfengi eða nota vímuefni umrædda nótt og ekki vitað til þess að hann hafi verið undir áhrifum. Hafi B verið búinn að segja að hann væri „edru“ og hafi hún haldið að svo væri.

Eftir B er haft í vettvangsskýrslu lögreglu að hann hafi verið að skemmta sér fyrr um kvöldið og fengið sér átta „litla svarta Slots bjóra“ ásamt því að drekka nokkur glös af „Jack Daniels“. Einnig hafi hann þá neytt fikniefna. Hafi hann hætt að drekka rétt fyrir klukkan eitt. Hann hafi ekið á 50-65 km hraða á klst. á leið úr Hlíðarfjalli þegar slysið varð. Hafi D hallað sér að honum og gripið í stýrið á sama tíma og B hafi verið að taka hægri beygju og hafi hann ekki getað beygt vegna truflunar frá D. Þegar D hafi sleppt stýrinu hafi hann tekið of harkalega beygju með þeim afleiðingum að A hafi farið út af.

Í framburðarskýrslu hjá lögreglu sem tekin var 24. febrúar 2020 er haft eftir D að kvöldið 30. september hafi M og B ásamt fleirum verið heima hjá henni. Bifreið B hafi verið við heimili hennar og kannski um kl. 3:45 hafi hún farið á „rúntinn“ með B. M hafi svo komið í bifreiðina og þau hefðu ekið upp í Hlíðarfjall. Hún muni ekki hvað gerst hafi á leiðinni til baka, hún muni „hluta og hluta“. Þau hafi verið í hláturskasti og farið hratt. Verið gæti að hraðinn hafi verið 50-65 km á klst. líkt og B hafi greint frá. Hún kvaðst hafa hallað sér upp að B en hafi ekki tekið í stýrið, það muni hún alveg. Kannski hafi hún rekið sig í það. Hún kvaðst hafa séð B fá sér sopa af bjór eða einhverju svoleiðis þegar þau voru heima hjá henni, einn og einn sopa, en hún hafi treyst honum þar sem hann hafi ekki litið þannig út að hann hafi verið fullur.

M varð fyrir meiðslum við veltuna og hefur krafist bóta úr ábyrgðartryggingu A hjá V vegna þess líkamstjóns sem hún varð fyrir. V hefur viðurkennt bótaskyldu að helmingi en skerða beri bætur um helming þar sem M hafi sýnt af sér stórkostlegt gáleysi með því að þiggja far með ölvuðum ökumanni.

Álit.

Samkvæmt fyrrgreindri niðurstöðu matsgerðar Rannsóknastofu Háskóla Íslands í lyfja- og eiturefnafræði mældist áfengismagn í blóði B 0,79% samkvæmt blóðsýni sem tekið var kl. 5:15 eða um einni klukkustund eftir slysið. Ætla má að áfengismagn í blóði B hafi verið nokkru meira þegar slysið varð. Ef vínandamagn í blóði ökumanns nemur 0,50%, en er minna en 1,20% telst hann ekki geta stjórnað ökutæki örugglega, sbr. 2. mgr. 45. gr. umferðarlaga nr. 50/1987 sem í gildi voru er slysið varð. Að auki hafði B neytt kókaíns um kvöldið fyrir slysið.

B ók allhratt niður Hlíðarfjallsveg. Hann stöðvaði ekki A tafarlaust þegar D lagðist í kjöltu hans eða hallaði sér yfir hann og truflaði þannig örugga stjórn hans á bifreiðinni. Má rekja það til dómgreindarbrests af hans hálfu vegna ölvunar og jafnvel fíkniefnaneyslu. Verður slysið því að stórum hluta rakið til þess að B var undir áhrifum áfengis.

Samkvæmt fyrirliggjandi skýrslum lögreglu er að minnsta kosti ljóst að M og B voru samvistum í bifreið í um eina til tvær klukkustundir frá miðnætti slysdaginn og aftur í rúma klukkustund áður en slysið varð og þá í A sem B ók. Lögregla varð þess þegar vör á slystað að B var undir áfengisáhrifum. Þegar litið er til þess að M hafði verið í bifreið með B samtals í allt að þrjár klukkustundir áður en slysið varð verður að telja að M hafi ekki átt að geta dulist að B hafi verið undir nokkrum áfengisáhrifum við aksturinn í aðdraganda slyssins. Undir þessum kringumstæðum var það gáleysi af hálfu M að þiggja far með B og verður óhjákvæmilega við virða það sem stórkostlegt gáleysi. Samkvæmt 1. og 2. mgr. 88. gr. fyrrgreindra umferðarlaga nr. 50/1987 skal sá sem ábyrgð ber á skráningarskyldu vélknúnu ökutæki bæta það tjón sem hlýst af notkun þess enda þótt tjónið verði ekki rakið til bilunar eða galla á tækinu eða ógætni ökumanns. Þó má lækka bætur fyrir líkamstjón eða fella niður ef sá sem varð fyrir tjóni var meðvaldur að tjóninu af stórkostlegu gáleysi. Með vísan til þessa telst M eiga rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu A en að virtum öllum gögnum málsins þykir rétt að skerða bætur til hennar um 1/3 og því eigi hún að sama skapi rétt á bótum að 2/3 hlutum.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum að 2/3 hlutum úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

Reykjavík, 5. október 2021.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.